

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МУЗИЧНО-ТЕАТРАЛЬНІ СТУДІЇ:
МУЗИЧНО-ТЕАТРАЛЬНИЙ ПРАКТИКУМ

галузі знань: 02 Культура і мистецтво

спеціальності: 025 Музичне мистецтво (Сольний спів)

другого (магістерського) рівня вищої освіти

підготовки магістра музичного мистецтва

освітньо-професійної програми 025.00.02 Сольний спів

Київ – 2019

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	<i>Нормативна</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>3/90</i>	
Курс	<i>5</i>	<i>5</i>
Семестр	<i>10</i>	<i>10</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>	<i>1</i>
Обсяг кредитів	<i>1</i>	<i>1</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>30</i>	<i>30</i>
Аудиторні	<i>28 годин</i>	<i>4 години</i>
Модульний контроль	<i>2 години</i>	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	<i>26</i>
Форма семестрового контролю	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Музично-театральні студії: Музично-театральний практикум» входить до курсу спеціальних дисциплін.

Зміст курсу обумовлений сучасними розробками проблем сценічної майстерності, теорією творчої діяльності, роботами в галузі мистецтвознавства і музично-театральної практики.

Мета курсу – формування системи практичних вмінь і навичок володіння сценічною культурою, засвоєння елементів виконавського мистецтва, удосконалення культури мови майбутнього артиста, створення музично-сценічного образу і підготовки концертних програм.

Завдання курсу:

- усвідомлення суті теоретичних положень за К.С. Станіславським;
- оволодіння знаннями закладеними в основах практик К.С. Станіславського, Є.Б. Вахтангова, А.В. Ефроса, Г.О. Товстоногова та ін.;
- опанування знань і умінь, необхідних для роботи у театралізованих заходах, шоу-програмах, концертах;
- формування досвіду емоційного і свідомого ставлення до слова як головного засобу сценічної дії;
- оволодіння досвідом творчої діяльності в галузі сценічної майстерності видатних митців вокального мистецтва ХХ-ХХІ ст.
- набуття навичок акторської та режисерської майстерності.

Методи роботи курсу «Музично-театральні студії: Музично-театральний практикум» обираються відповідно до навчальної теми і залежать від індивідуальних цілей кожного студента.

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні **програмні компетентності**: загальні та фахові (спеціальні).

Загальні

Інформаційна:

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань.

Методологічна:

- здатність визначити малодосліджені аспекти у професійній галузі, які є актуальними для розвитку вокального та сценічного мистецтва;
- розуміння методології театрального мистецтва.

Самоосвітня:

- розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес.
- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку.

Фахові (спеціальні)

Здатність (до):

- самостійної роботи з творами різних жанрів, відповідно до програмних вимог;

- аналізу здобутків європейської та національної сценічної майстерності;
- ведення навчально-репетиційної роботи;
- акторської роботи на сценічному майданчику, в навчальних постановках;
- здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного і особистісного розвитку;
- здатність моделювати на практичних заняттях основні види діяльності артиста-вокаліста.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання

- Цілісно і грамотно сприймати і виконувати музичні твори, самостійно освоювати сольний і ансамблевий репертуар (відповідно до програмних вимог);
- Працювати в колективі, ефективно спілкуватися з колегами, керівництвом;
- Володіти сценічною майстерністю, культурою усного та писемного мовлення, професійною термінологією;
- Здатність до самореалізації та розкриття особистісного творчого потенціалу, професійного лідерства та успіху, самоосвіти і самовдосконалення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: історію і теорію режисури театралізованих вистав і масових свят; особливості творчості видатних представників професії в ХХ столітті; методику і технологію постановки масових свят і заходів; основні поняття святково-ігрової культури, драматургії, режисури свята; способи побудови святково-ігрового простору;

вміти: створити оригінальний режисерський задум майбутньої постановки; створювати сценарій концертного номера, концертної, ігрової програми; планувати підготовчу і репетиційну роботу; написати сценарну основу свята або подання; розробити режисерський постановочний план, пояснити виконавцям і учасникам власний задум, реалізувати задум на основі обраного матеріалу; враховувати соціокультурні, національні, вікові аспекти заходів; створювати святково-ігрове виховне середовище;

володіти: прийомами і способами організації ігрового дії; професійною термінологією і методиками; знаннями про новітні технології, що застосовуються в постановочній діяльності (об'ємний звук, динамічний світ, комп'ютерна графіка, відео телевізійні системи, художня піротехніка та ін.); знаннями особливостей творів драматургії, музики, літератури, образотворчого мистецтва та ін.; педагогічними та організаторськими здібностями; комунікативними прийомами в роботі з індивідуальними виконавцями і в керівництві масовим глядачем; основами професійної мовної культури.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Драматургія музично-театрального дійства.							
Тема 1. Драматургія музично-театрального дійства.	2			2			
Тема 2. Особливості написання лібрето.	2			2			
Тема 3. Особливості написання сценарію.	2			2			
Тема 4. Уривки з музичної драматургії.	2			2			
Тема 5. Вибір літературного твору, підбір відповідного музично-вокального твору (романсу, пісні і ін.)	2			2			
Модульний контроль							
Разом	10			10			
Змістовий модуль 2. Втілення задуму.							
Тема 1. Пошук виконавської манери при створенні сценічного образу музичного твору.	6			6			
Тема 2. Освоєння драматичної ролі з музичними елементами в інсценуванні.	6			6			
Тема 3. Робота над уривками, сценами з драматичних творів з використанням вокально-музичних або музично-драматичних фрагментів.	6			6			
Модульний контроль	2						
Разом	20			18			
Підготовка та проходження контрольних заходів				-			
Усього	30			28			

Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Музично-театральні форми.							
Тема 1. Драматургія музично-театрального дійства.	8						6
Тема 2. Вибір літературного твору, підбір відповідного музично-вокального твору (романсу, пісні і ін.)	6			2			6
Тема 3. Пошук виконавської манери при створенні сценічного образу музичного твору.	8						6
Тема 4. Робота над уривками, сценами з драматичних творів з використанням вокально-музичних або музично-драматичних фрагментів.	8			2			8
Підготовка та проходження контрольних заходів				-			
Усього	30			4			26

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Драматургія музично-театрального дійства.

Тема 1. Драматургія музично-театрального дійства.

Поняття «драматургія», «музична драматургія». Драматургічний конфлікт – рушійна сила розвитку драми.

Події – будівельний матеріал драми. Ідейно-тематична спрямованість драматичного твору. Сюжет п'єси та складові його побудови. Композиція в драматичному творі. Жанр та характер драматичного твору.

Тема 2. Особливості написання лібрето.

Роль композитора у написанні лібрето. Драматургічні та літературні якості автора твору. Процес спільного створення поетичної, драматургічної концепції, яка втілюється в робочий сценарій.

Адаптація літературного твору в музичний. Знайомство з музично-драматургічним матеріалом (перша читка тексту). Аналіз за лібрето або музично – літературного тексту ролі. Визначення авторських завдань.

Тема 3. Особливості написання сценарію.

Сценарій як вид літературної творчості та об'єкт вивчення. Слово та дія в

сценарії. Режисерське бачення сценарію. Сценарій театралізованого масового видовища та театральна п'єса: риси схожості та відмінності.

Сценарно-режисерський хід (художній образ). Жанр сценарію. Засоби театралізації.

Особливості конфлікту в сценарії. Архітектоніка та композиція сценарію. Сюжет в сценарії. Особливості побудови.

Тема 4. Уривки з музичної драматургії.

Робота над уривками, сценами з драматичних творів з використанням вокально-музичних або музично-драматичних фрагментів.

Загальний аналіз ролі. Роль як частина цілого (п'єси, водевілю, мюзиклу). Відношення образу до головного конфлікту. Місце ролі в системі образів п'єси. Визначення лінії дії образу. Створення актором біографії образу. Знаходження надзавдання та наскрізної дії, визначення «зерна» образу.

Тема 5. Вибір літературного твору, підбір відповідного музично-вокального твору (романсу, пісні і ін.)

Вибір літературного твору для інсценування. Мотивація та актуальність вибору твору. Сполучуваність літературного твору з майбутнім виконавцем.

Аналіз твору. Виявлення драматичного початку. Підбір музично-вокального та інсценування твору. Інценівка як частина літературно-музичної композиції.

Змістовий модуль 2. Втілення задуму.

Тема 1. Пошук виконавської манери при створенні сценічного образу музичного твору.

Аналіз літературного тексту пісні (тема, ідея, конфлікт, композиція, надзавдання).

Художнє втілення – знаходження виразних засобів, які відповідають даному музичному твору: музичних і артистичних. Процес донесення «бачень» до глядача. Розкриття підтексту пісенного матеріалу і пошук способів його подачі. Виявлення змістовних акцентів в пісенному матеріалі. Урахування типу аудиторії, особливостей зали, його акустики.

Мізансцена, як матеріалізований підтекст музичного твору.

Тема 2. Освоєння драматичної ролі з музичними елементами в інсценуванні.

Проведення «застільних репетицій». Читання, аналіз, використання етюдного методу. Освоєння пропонованих обставин. Виявлення надзадачі і наскрізної дії. Виявлення жанрових особливостей, пошук (через етюди) способу їх сценічних виразів. Введення в інсценування музично-вокальних творів. Робота над органічними переходами від слова до музики і співу, і назад.

Тема 3. Робота над уривками, сценами з драматичних творів з використанням вокально-музичних або музично-драматичних фрагментів (оперет, мюзиклів)

Глибоке вивчення жанру твору, його епохи. Вірне і глибоке розкриття авторського задуму, ідеї і змісту драматичного твору як передумова справжнього сценічного його втілення. Уривок, сцена як частина п'єси. Розгляд уривка як окремого твору. Виявлення зв'язків уривка зі всім твором. Зв'язок музично-вокальних номерів з уривками і всім твором. Робота над сценічним втіленням уривків з музично-драматичних творів.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Денна			Заочна		
	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів		кількість одиниць	Максимальна к-сть балів
Відвідування практичних занять	1	14	14	1	2	2
Робота на практичному занятті	10	14	140	10	2	20
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	-	-	-	5	13	65
Виконання модульної роботи	25	1	25	-	-	-
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-	-
Разом		-	179	-	-	87
Максимальна кількість балів: 179- денна, 87- заочна						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Для заочної форми навчання

Теми	Год.	Бали
Особливості написання лібрето.	2	5
Особливості написання сценарію.	4	10
Уривки з музичної драматургії.	4	10
Вибір літературного твору, підбір відповідного музично-вокального твору (романсу, пісні і ін.)	4	10
Пошук виконавської манери при створенні сценічного образу музичного твору.	4	10
Освоєння драматичної ролі з музичними елементами в інсценуванні.	4	10
Робота над уривками, сценами з драматичних творів з вивченням вокально-музичних або музично-драматичних	4	10
Всього:	26	65

Перевірка виконання студентами самостійної роботи, а також її оцінювання здійснюватиметься в процесі аудиторної роботи. Кількість балів залежатиме від дотримання таких вимог:

- своєчасності виконання самостійної роботи;
- повноти та якості її виконання;
- активності, ініціативності та творчого підходу в здобутті знань та практичних умінь.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Для денної форми навчання

№	Модульна контрольна робота	Критерії оцінювання		Бали
1.	усне завдання (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо)	своєчасність виконання завдання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		ініціативність	1	
2.	письмове завдання (ідейно-тематичний аналіз, дійовий аналіз художнього твору)			5
3.	1-ше практичне завдання (демонстрація, показ, вправа, тощо)			5
4.	2-ге практичне завдання (демонстрація, показ, вправа, тощо)			5
5.	3-тє практичне завдання (демонстрація, показ, вправа, тощо)			5
Максимальна кількість балів				25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.
Форми семестрового контролю робочим навчальним планом - не передбачено.

7. Навчально-методична карта дисципліни Для денної форми навчання

Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II
Назва модуля	Драматургія музично-театрального дійства.	Втілення задуму.
Кількість балів за модуль	55	124
Практичні	10 годин	18 годин
Назва навчального модуля (практичне заняття)	<p>T1.Драматургія музично-театрального дійства. T2.Особливості написання лібрето. T3.Особливості написання сценарію. T4.Уривки з музичної драматургії. T5.Вибір літературного твору, підбір відповідного музично-вокального твору (романсу, пісні і ін.)</p> <p>1*5= 5 б. 10*5=50 б. 55 б.</p>	<p>T1.Пошук виконавської манери при створенні сценічного образу музичного твору. T2.Освоєння драматичної ролі з музичними елементами в інсценуванні. T3.Робота над уривками, сценами з драматичних творів з використанням вокально-музичних або музично-драматичних фрагментів.</p> <p>1*9= 9 б. 10*9=90 б. 99 б.</p>
Самостійна робота	-	-
Види поточного контролю	-	Модульна контрольна робота 25 балів
Усього за X семестр без урахування коефіцієнта – 1796		

Для заочної форми навчання

Модулі	Змістовий модуль I
Назва модуля	Музично театральні форми
Кількість балів за модуль	87
Практичні	4 години
Назва навчального модуля (практичне заняття)	<p>T1.Драматургія музично-театрального дійства. T2.Вибір літературного твору, підбір відповідного музично-вокального твору (романсу, пісні і ін.) T3.Пошук виконавської манери при створенні сценічного образу музичного твору. T4.Робота над уривками, сценами з драматичних творів з використанням вокально-музичних або музично-драматичних фрагментів.</p> <p>1*2= 2 б. 10*2=20 б. 22 б.</p>
Самостійна робота	26 год 13*5= 65 б

Види поточного контролю	-
Усього за X семестр без урахування коефіцієнта – 87 б	

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові)

1. Альшиц Ю.Л. Тренинг forever! / Юрий Леонович Альшиц. – М. : ГИТИС, - 248 с.
2. Генкин Д.М. Массовые праздники/ Д. Генкин. – М., 1975
3. Захава Б. Е. Мастерство актера и режиссера / Б. Е. Захава. – М. : ГИТИС, 2008. – 430 с.
4. Гиппиус С. В. Актёрский тренинг. Гимнастика чувств / С. В. Гиппиус. – СПб: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2007. – 377 с. : ил. – (Золотой фонд актёрского мастерства).
5. Грачова Л. В. Тренінг внутрішньої свободи. Актуалізація творчого потенціалу. - Спб . : Видавництво «Мова » , 2005 . - 60 с.
6. Кнебель М.О. О действенном анализе пьесы и роли / Мария Кнебель. - М. Мистецтво, 1959.
7. Станіславський , К.С. Зібрання творів. У 9 -ти т. Т.1 . Моє життя в мистецтві / К. С. Станіславський . Предисл. О.Н.Ефремова М. : Мистецтво , 1988. - 622с .

Допоміжні

1. Пави П. Словарь театра / П. Пави ; пер. с фр. ; под ред. Л. Боженовой. – М. : ГИТИС, 2003. – 514 с.
2. Мочалов Ю. Композиция сценического пространства. Поэтика мизансцены. Учеб.пособие для учеб. заведений культуры [Текст] / Юрий Александрович Мочалов. — М.: 1981. — 239 с.
3. Станиславский К.С. Актёрский тренинг [Текст] / Константин Сергеевич Станиславский. — М.: АСТ; АСТ Москва: Полиграфиздат; СПб, 2010.

4. Элькис Г.Я. О пластическом тренаже актёра [Текст]: из опыта педагога / Г.Я. Элькис. — К.: Мистецтво, 1986. — 115 с.
5. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : навч. посібник / М. В. Кордон. — К. : Центр учбової літератури, 2007. — 584 с.

9. Додаткові ресурси

1. Збірник підручників з режисури:
<http://rutracker.org/forum/viewtopic.php?t=777097>
2. Новини про театр, театральні фестивалі тощо: <http://theatre.atdigest.ru/>
3. Сучасний театр в Україні: <http://teatre.ua/>
4. Масові свята: <http://teatr-igry.ru>
5. Особливості режисури масових свят:
<http://www.playwright.ru/dramaturg/bbosobennost-rejissury-prazdnikov.htm>
6. Книги, статті, учебники по мастерству актера, сценической речи, сценическому движению, истории театра:
http://teatrsemya.ru/dir/aktjorskoe_masterstvo/scenicheskaja_rech/14
7. Спільноти та групи соц. мереж <https://www.facebook.com/vnesten/>